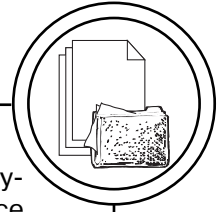

НАУКОВІ НОВИНИ

вих заявок на винаходи, розширення міжнародних зв'язків, а організатори та спонсори нау-

ково-технічної конференції «Друкарство молоде» зроблять все можливе для його підтримки.

*Ярослав Зоренко,
аспірант, ВПІ НТУУ «КПІ»*

КОЛЬОРОПИС

Для поціновувачів живопису та знавців мистецтва, постать Вадима Одайника завжди викликає неабияку цікавість: він залишив по собі витвори, що живуть поза часом, і належать до числа справжніх скарбів світового рівня. Полотна Вадима Одайника зберігаються в колекціях майже ста музеїв по всьому світу. Художні галереї «KU-SU» і «GEKOSO» (Японія), «The Matthew Gallery» та «The Chambers Gallery» (Велика Британія), Державна Трет'яківська галерея, а також численні приватні збірки в Австрії, Італії, Франції та США пишаються його полотнами.

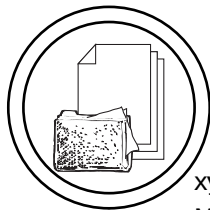
Мистець народився в місті Одесі влітку 1925 року, але вже через п'ять років вся родина Одайників переїздить до Києва. Сімнадцятирічним хлопцем Вадим воював в складі радянських танкових частин. Кілька разів він був поранений, і за особисту сміливість та успішне виконання бойових завдань нагороджений орденами і медалями.

Власно, саме з післявоєнного 1946 року розпочинається шлях професійної підготовки: Вадим стає студентом Київського художнього інституту, де вчить-

ся у І. Штільмана, С. Єржиківського, В. Костецького, С. Григор'єва, М. Шаронова та К. Єлєви, його дипломний твір «Дорогі гості» експонується на XI Виставці образотворчого мистецтва. У 1958 році він стає членом Спілки Художників України, та надає свої твори до численних виставок, а вже у 1971 році Вадиму Одайнику присуджують звання Заслуженого діяча мистецтв УРСР, а ще через кілька років — Народного художника України. Дещо пізніше його кандидатуру висунуто на здобуття Державної премії ім. Т. Шевченка в галузі мистецтва, за картини «Троїста музика», «Червона кузня», «Весна», «Гуцульське весілля».

На 70-ті роки перепадає і низка персональних виставок за кордоном: в Польщі, Югославії, Австрії, Японії. Незвична для іноземних колекціонерів фольклорна тематика та щиро змальована природа карпатського краю яскраво відрізняють полотна Одайника на тлі інших живописців — харизматична кольорова стихія цих робіт не може залишитися непоміченою.

В Україні Вадиму Одайнику присуджують звання Народного

НАУКОВІ НОВИНИ

художника саме за картину на тему з гуцульського життя («Троїста музика»): в 1979 році він отримує дуже почесний в мистецьких колах Диплом Академії Мистецтв СРСР.

Напрочуд тонке розуміння кольору, витончене володіння мистецькою палітрою та великий спектр різноманітних побутових сюжетів, завжди трактованих яскраво, емоційно і життєрадісно — створюють власний стиль Вадима Одайника. Його особиста сонячна «велика любов до життя», та оптимістичне світовідчуття яскраво відчутні майже у всіх його творах.

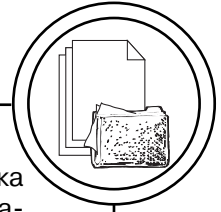
Постійні творчі мандрівки до Карпат, починаючи з 1949-го року, стали для Вадима Одайника традицією: саме в містечках Яворів, Косів, Верхні та Нижні Апши, Жаб'є, — він знаходить натхнення для численних своїх краєвидів, пише гуцулів та гуцулок, замальовує побутові дрібниці. Кожна весна і кожна осінь в Карпатах надавала художнику чудовий етюдний матеріал, котрий потім, в київській майстерні, перетворювався на великі полотна: «Карпатський мотив», «Чорна Тиса», «Свято в горах», «Дощ у Карпатах». Природна яскрава барвистість Карпатського Краю, загострена емоційною схвильованістю художника, додає цим краєвидам особливого декоративного звучання та акцентує на експресивні виконання. Короткі, пастозні мазки, завжди узагальнена форма, і — триумф червоних, жовтих, синіх кольорів в осінніх «Чорній Тисі», «Дорозі на Косів», численних варіантів під загальною назвою «Карпати».

Пастельні, вишукано-артистичні кольорові сполучення трохи ліричного краєвиду із гірським потоком — це картина «Бокораші». Майже гобелен із золотою осінньою травою й чорними горами, осіяними раптовою веселкою — це напіваабстрактний краєвид «В горах». Для мистця кожна форма має знаково-емоційний зміст. Темні гори використовуються як своєрідний камертон для піднесеного звучання багряного, рожевого, жовтого. Ці пейзажі, як музика, ллються невимушено і легко, від серця, тому майстер писав завжди дуже швидко, за один-два сеанси, і віддавав перевагу імпровізації. Його пензель, що ледве торкався картону або ж полотна картини, передавав саму мить, радість і непередбаченість життя.

В 70-ті роки художник максимально приближується до техніки імпресіоністичного живопису. Деяку внутрішню наближеність до impression можна побачити в його пейзажах і натюрмортах 60-х років, та в жанрових картинах наступного десятиріччя «Карпатські музики», «Молоді», «Сільській ярмарок». В краєвидах «Осінь», «Синій Псьол», імпресіоністична відвертість кольору стає головною темою, і по суті — єдиним сюжетом твору.

Особливо яскраво наближеність до французької школи відчужаються в таких зворушливих творах Вадима Одайника, як піднесено-ліричний, весь біло-блакитний, «широко» написаний портрет доньки під назвою «В саду», та веселий літній міський пейзаж «Дощик», майже цілком створений в рожево-блакитних тонах. Напевно, не тільки природна тяга до імпресіонізму але

НАУКОВІ НОВИНИ

й особистий лад характеру художника, його власна життєрадісність, відвертість, емоційність — вплинули на загальний настрій цих полотен.

Щире спілкування з людьми, цікавість до побутових звичаїв та свят, стали джерелом для величезної за обсягом серії творів цього живописця. «Майстрині», «Гуцулка з Яворова», «Карпатські музики» та картина за котру майстер отримав Диплом Академії Мистецтв — «Троїста музика» — золотий фонд художньої спадщини Вадима Одайника. На основі всебічно дослідженого етнографічного матеріалу та власних спостережень під час мандрівок до Карпат, художник пише монументальні полотна, що дійсно стають справжніми взірцями національної мистецької спадщини.

Свято життя та радість кохання і молодості панують у творах «До весілля», «Молоді», «Гуцульське весілля». Цікаве рішення знаходить художник у величезному полотні «Гуцульське весілля». Тут він зображує майже все село, що йде за святковим «поїздом» молодих, а на другому плані — чудові й міцні карпатські гори. Вся процесія із щасливими молодими на чолі, рухається на святково прибраних конях нібито прямо на глядача: поруч — їхні батьки та гості в гуцульському одязі, з бочонком весільного вина, з вишитими рушниками та «приданим» нареченої і подарунками. Динаміка цих картин дозволяє і нам, глядачам, відчути неповторну атмосферу безпосередності, розкутості та особливої внутрішньої чистоти персонажів.

Живопис визнаного класика образотворчого мистецтва Вадима Одайника є національною спадщиною України, його насичені радістю буття твори знаходяться в музеях Києва, Сум, Севастополя, Івано-Франківська, Ворошиловграда, Одеси, Донецька, Корсунь-Шевченкова, Запоріжжя, Кіровограда, Черкас, Маріуполя, Харкова, Житомира, Переяслав-Хмельницького, Вінниці, Волгограду (Росія), Алма-Ати (Казахстан), а також в Союзі Художників та Міністерстві культури України. Піднесена творчість визнаного українського маестро виховує в глядачах вишуканий смак до прекрасного — між іншим, варто підкреслити, що саме сьогодні для відвідувачів сучасних музейних експозицій вкрай важливо бачити полотна лише вищого художнього ґатунку. В цьому сенсі живопис Вадима Одайника є невичерпаним джерелом не лише для естетичної насолоди, але також і для професійного аналізу високих фахових традицій. Творчий шлях майстра досліджений мистецтвознавцями в багатьох поважних наукових працях, зокрема в Довіднику «Українські Радянські художники» (Київ, 1972); Словнику художників України (Київ, 1973); Біографічному виданні «Мистецтво України» (А. В. Кудрицький, Київ, 1997); альбомі «Вадим Одайник» (П. І. Говдя, Київ, 1979); каталозі «Вадим Одайник» (Київ, 1985), каталозі «Український живопис 1945-1989 років» та каталозі «З приватних колекцій» (Д. М. Голець, Київ, 2004).

*О. В. Одайник, доцент,
Заслужений художник України, НТУУ «КПІ»*